

Олександр АУЛІН

кандидат філософських наук

Військовий інститут телекомунікацій

та інформатизації імені Героїв Крут

(Київ, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7304-7182>

Електронна пошта: sozionik@gmail.com

ПОЛІТИКА УМИРОТВОРЕННЯ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ: ВОЄННО-ІСТОРИЧНИЙ ВИМІР РОСІЙСЬКО-ГРУЗИНСЬКОГО КОНФЛІКТУ 2008 РОКУ

У статті досліджується російсько-грузинський конфлікт 2008 року крізь призму політики умиротворення та стратегічного контролю. Досліджено генезис і структурні передумови війни, зокрема етнополітичні напруження в Абхазії та Південній Осетії, що перейшли у «заморожену» стадію наприкінці 1980-х – початку 1990-х років. Розглянуто роль миротворчого мандату та механізмів міжнародного посередництва, а також політику масового надання російського громадянства, що легітимізувало втручання у внутрішні справи Грузії. Проаналізовано вплив геополітичних змін після «Революції троянд» 2003 року, включно з прагненням Грузії до євроатлантичної інтеграції, та наслідки Бухарестського саміту НАТО 2008 року.

Стаття показує, що відсутність ефективних механізмів стримування, обмежена санкційна політика міжнародних інституцій та комплексна стратегія російського втручання сприяли закріпленню контролю над сепаратистськими регіонами й створенню практики «гібридної інкорпорації». Висвітлено також наслідки конфлікту для регіональної безпеки та європейської системи міжнародних відносин. Висновки дослідження актуалізують значення превентивних заходів, інституційної координації та комплексних механізмів стримування для забезпечення довгострокової стабільності.

Ключові слова: російсько-грузинський конфлікт 2008, заморожені конфлікти, політика умиротворення, миротворчі місії, гібридна інкорпорація, євроатлантична інтеграція.

Постановка проблеми. Дослідження російсько-грузинського конфлікту 2008 року потребує комплексного воєнно-історичного аналізу в контексті політики умиротворення та стратегічного контрольованого впливу. Незважаючи на формальну стабілізацію ситуації після завершення активних бойових дій у Південній Осетії та Абхазії у 1990-х рр., ці регіони залишалися зонами високого потенціалу ескалації, що обумовлювалося асиметричною підтримкою з боку росії. Еволюція конфлікту між початковими локальними суперечностями 1990-х рр. та відкритою війною 2008 року демонструє, як миротворчі механізми та міжнародне посередництво, спочатку спрямовані на стримування насильства, поступово інтегрувалися у систему російського стратегічного контролю. Важливим чинником була політика масового надання громадянства рф, що сприяло формальній легітимізації російського втручання у внутрішні справи Грузії. Крім того, прагнення Тбілісі до євроатлантичної інтеграції після «Ре-

волюції троянд» стало приводом для розгортання стратегічного протистояння, що активізувало підготовку до відкритої військової операції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У сучасній історіографії конфлікти у Південній Осетії та Абхазії розглядаються через призму «заморожених конфліктів», російського геополітичного впливу та обмеженої ролі міжнародних інституцій. Значний внесок у розуміння процесів інституціалізації сепаратизму та військово-політичної підтримки рф зробила Л. Такаландзе, яка підкреслює, що формування парамілітарних структур у регіонах відбувалося за системної, хоча й негласної російської підтримки (Такаландзе, Л. & Руденко, О. 2020). Роль правових та інституційних механізмів висвітлює Р. Аллісон, наголошуючи, що Дагомиська та Московська угоди закріплювали нерівність сторін, обмежували політичні можливості Тбілісі та сприяли консервації конфлікту (Allison, R. 2008). На початку 2000-х рр. дослідники фокусували увагу на

трансформації російської політики від опосередкованого впливу до комплексного контролю над сепаратистськими регіонами. Поряд із трансформацією миротворчого мандату вивчення процесу масового надання російського громадянства мешканцям Абхазії та Південної Осетії стає центральним у дослідженнях правового легітимування втручання (Tchantouridze, L. 2022; Bescotti E., *et al.* 2022). Зокрема, Л. Чантурідзе відзначає, що така практика переводила конфлікт із внутрішньодержавної площини у сферу міжнародних відносин, створюючи юридичні підстави для зовнішнього втручання (Tchantouridze, L. 2022).

Дослідження 2008 року акцентують на комплексності російської стратегії, що поєднувала військові, правові та інформаційні інструменти. М. Галеотті визначає війну 2008 року як приклад гібридної війни, де військові дії синергізувалися з інформаційними та політичними методами впливу (Galeotti, M. 2018). Водночас Р. Аллісон та Л. Фрідман вказують на стратегічні наслідки обмеженої реакції міжнародного співтовариства, що сприяло легітимації односторонніх дій та посиленню асиметричного контролю над регіоном (Allison, R. 2008; Freedman, L. 2013). У ключових роботах С. Корнелла розглядаються зовнішньополітичні прецеденти (наприклад, одностороннє проголошення незалежності Косова) у контексті формування російською стороною аргументаційних рамок для легітимації свого подальшого деструктивного впливу на регіональну безпеку (Cornell, S. E., Popjanovski, J. & Nilsson, N. 2008; Asmus, R. 2010). Р. Саква проаналізував реакцію Заходу на конфліктну ситуацію в Грузії і засвідчив неоднорідність підходів та обмежений характер санкцій, що сприяло закріпленню нового статус-кво (Sakwa, R. 2011).

Мета статті – здійснити воєнно-історичний аналіз російсько-грузинського конфлікту 2008 року, дослідити його передумови та перебіг бойових дій у контексті політики умиротворення.

Кремлівські намагання поширити військово-політичний вплив на пострадянському просторі сформували системну модель протистояння у грузинсько-російських відносинах, що зумовила ескалацію 2008 року. Витоки цього процесу сягають початку 1990-х рр., коли етнополітична напруженість в Абхазії та Південній Осетії набула вираженого мілітарного характеру. У цей період локальні конфлікти інтегрувалися у стратегію формування російської «зони привілейованих інтересів», де територіальний контроль став інструментом регіональної конкуренції. Збройні

зіткнення 1991–1993 рр. завершилися фактичною втратою Тбілісі влади над цими регіонами та появою стійких сепаратистських адміністрацій. Як зазначає Л. Такаландзе, «інституціалізація сепаратизму відбувалася паралельно з формуванням парамілітарних структур, які з самого початку спиралися на негласну, але системну політико-матеріальну підтримку Москви» (Такаландзе, Л. & Руденко, О. 2020, с. 104–105).

Протягом 1990-х рр. ця модель закріпилася як інструмент впливу на політичну динаміку Грузії. Наявність неврегульованих територіальних конфліктів обмежувала можливості центральної влади у сфері внутрішньої стабілізації та зовнішньополітичного маневрування. Водночас збереження російської військової присутності в регіонах створювало умови для довготривалого впливу на безпекове середовище Південного Кавказу.

Завдяки цьому передумови конфлікту 2008 року сформувалися як результат тривалого процесу, у межах якого локальні етнополітичні суперечності поєдналися з міждержавною конкуренцією за вплив. Сформована у 1990-х рр. конфігурація «заморожених» конфліктів створила структурні обмеження для відновлення територіальної цілісності Грузії та водночас забезпечила можливості для подальшої ескалації. У цьому сенсі події 2008 року були не ізольованим кризовим епізодом, а проявом довготривалих тенденцій у регіональній безпековій системі (Allison, R. 2008; Bescotti, E., *et al.* 2022; Такаландзе, Л. & Руденко, О. 2020).

Такі зміни створили передумови для російського переходу від моделі опосередкованого впливу до більш цілеспрямованої стратегії контролю над сепаратистськими регіонами. У 2000-х рр. ця стратегія набула комплексного характеру й реалізовувалася через поєднання військових, політико-правових та інституційних механізмів, що забезпечували стабільність впливу без формальної зміни статусу територій.

Ключовим елементом цієї політики стала трансформація миротворчого мандату. Формально спільні сили з підтримання миру, створені на основі угод 1992–1994 рр., мали забезпечувати розмежування сторін і запобігати відновленню бойових дій. Однак із початку 2000-х рр. їх функціональна роль змінилася: вони дедалі більше інтегрувалися в систему російської безпекової присутності в регіоні. Згідно з аналітичними оцінками Центру «Нова Європа», миротворчі підрозділи фактично забезпечували безпекове середовище, сприятливе для збереження статус-кво,

що відповідав інтересам Москви (Гетьманчук, О., *et al.* 2014). Це проявлялося у вибірковості реагування на інциденти, обмеженні доступу міжнародних спостерігачів та блокуванні спроб перегляду формату місії.

Водночас військові можливості у зоні конфлікту поступово розширювалися. Під виглядом ротаций та логістичного забезпечення посилювалася матеріально-технічна база, що давало змогу підтримувати оперативну готовність без формального порушення домовленостей. Як підкреслює Р. Аллісон, така модель забезпечувала контроль над ситуацією без необхідності відкритого застосування сили, створюючи асиметрію між сторонами конфлікту (Allison, R. 2008).

Другим важливим компонентом стала політика масового надання російського громадянства мешканцям Абхазії та Південної Осетії. У науковій літературі цей процес визначається як інструмент правової легітимації подальшого втручання. За даними Е. Бескотті, спрощена процедура отримання російських паспортів дала можливість сформувати стійкий юридичний зв'язок між рф та населенням цих територій (Bescotti, E., *et al.* 2022). Це створювало підстави для інтерпретації будь-яких дій грузинської сторони як потенційної загрози громадянам росії.

До 2008 р. значна частина населення регіонів вже мала російське громадянство, що істотно змінювало характер конфлікту. Як зазначає Л. Чантурідзе, така трансформація зумовила переведення його з площини внутрішнього врегулювання у сферу міжнародних відносин. Таким чином росія могла позиціонувати себе як сторона, що здійснює захист власних громадян. У результаті створювалася ситуація, за якої можливості Тбілісі щодо відновлення конституційного порядку були обмежені не лише військовими, а й правовими чинниками (Tchantouridze, L. 2022).

Сукупне застосування цих механізмів – трансформованого миротворчого мандату та політики громадянства – сформувало стійку модель контролю, що поєднувала інституційний вплив і безпекову присутність. Вона давала змогу підтримувати залежність сепаратистських регіонів від зовнішньої підтримки, мінімізуючи при цьому ризики прямого міжнародного втручання. Така конфігурація створила передумови для подальшої ескалації, оскільки забезпечувала формальні політичні та правові аргументи для активніших дій у разі зміни ситуації.

Отже, у 2000-х рр. російський інструментарій впливу набув системного характеру, де військові

та правові механізми взаємодоповнювали один одного. Це сприяло не лише закріпленню результатів попереднього етапу конфлікту, а й створенню умов для переходу до відкритої фази протистояння у 2008 році (Гетьманчук, О., *et al.* 2014).

Сформована у попередні роки система «заморожених конфліктів» і механізмів контрольованого впливу набула динамічного характеру після політичних трансформацій у Грузії 2003 року. «Революція троянд» означала не лише зміну політичного керівництва, а й переорієнтацію державної стратегії на євроатлантичну інтеграцію. Курс на зближення з Європейським Союзом і прагнення до членства в НАТО грузинська влада розглядала як інструмент гарантування безпеки та відновлення суверенітету, тоді як у Москві ці процеси інтерпретувалися як системна загроза її позиціям на пострадянському просторі.

Росія розглядала грузинський напрямок як стратегічний тест на власну здатність стримувати розширення західних інституцій. Як зазначає Р. Асмус, саме грузинський сценарій давав можливість Кремлю оцінити ефективність політики протидії євроатлантичній інтеграції сусідніх держав (Asmus, R. 2010). Активізація зовнішньополітичної діяльності Тбілісі, зокрема спроби переглянути формат миротворчих місій і залучити міжнародні організації до врегулювання конфліктів, підживляла усталену модель присутності рф в Абхазії та Південній Осетії. Ініціативи щодо заміни російських контингентів нейтральними силами під егідою ОБСЄ або ЄС створювали ризик втрати Москвою інституційного контролю над регіоном.

Реакцією на ці процеси стало поступове зміщення російської стратегії від політичного стримування до підготовки сценарію прямого військового втручання. Переломним моментом став 2008 рік, коли міжнародна обстановка відкрила додаткові можливості для формальної легітимації майбутніх дій. Одностороннє проголошення незалежності Косова було використане як аргумент для перегляду принципу територіальної цілісності у власній інтерпретації російської зовнішньої політики. За оцінками С. Корнелла та співавторів, цей прецедент дав можливість Москві обґрунтувати посилення підтримки сепаратистських регіонів як відповідь на дії Заходу (Cornell, S. E., Popjanovski, J. & Nilsson, N. 2008).

Водночас Бухарестський саміт НАТО у квітні 2008 р. сформував суперечливий сигнал для регіону. З одного боку, для України та Грузії було задекларовано перспективу майбутнього членства,

з іншого – відсутність конкретних механізмів реалізації цієї перспективи створила ситуацію стратегічної невизначеності. Як підкреслює А. Стент, поєднання політичної декларації із відсутністю безпекових гарантій російське керівництво сприйняло як можливість діяти у «вікні можливостей», коли ризики прямої відповіді з боку Заходу залишалися обмеженими (Stent, A. 2014).

Одночасно з дипломатичними процесами росія посилювала військову підготовку, зокрема здійснила комплекс заходів, спрямованих на забезпечення оперативної готовності до можливого конфлікту: модернізувала транспортну інфраструктуру (залізничні шляхи до Абхазії), посилила військові контингенти під виглядом ротаций миротворчих сил, а також провела масштабні навчання «Кавказ-2008» та «Кавказький щит 2008» безпосередньо поблизу грузинського кордону. Ці дії мали не лише демонстративний, а й прикладний характер, створюючи умови для швидкого розгортання військової операції.

За оцінками Л. Такаландзе, до літа 2008 р. Москва фактично завершила формування інфраструктури «швидкого реагування», що давала змогу у стислі терміни перейти від латентної фази протистояння до відкритої воєнної ескалації (Такаландзе, Л. & Руденко, О. 2020). Нарощування сил у зоні конфлікту нівелювало потенційні переваги Грузії у мобілізації та створювало асиметрію на користь російських підрозділів ще до початку активних бойових дій.

Отже, період 2003–2008 рр. став етапом якісної трансформації конфлікту: від відносно стабілізованого «замороженого» стану до фази підготовленої військової ескалації. Геополітичні зрушення, правові інтерпретації міжнародних прецедентів і системне нарощування військової присутності сформували комплекс умов, за яких застосування сили стало логічним продовженням попередньої політики. У цьому сенсі серпень 2008 року був не раптовим вибухом насильства, а результатом послідовної стратегії, спрямованої на збереження контролю над регіоном і обмеження зовнішньополітичного маневру Грузії.

Російська військова операція проти Грузії у серпні 2008 р. стала не лише регіональним конфліктом, а й випробуванням для системи європейської безпеки. Реакція США та держав Європейського Союзу на ці події характеризувалася неоднорідністю підходів, що в підсумку вплинуло на процес закріплення результатів бойових дій. У центрі уваги західних держав було швидке припинення активної фази конфлікту, що зумови-

ло пріоритетність дипломатичних інструментів над довгостроковими безпековими рішеннями.

Ключову роль у врегулюванні відіграло посередництво президента Франції Н. Саркозі, який на той момент головував у Раді Європейського Союзу. Запропонований план врегулювання, відомий як план Медведєва-Саркозі, складався з шести пунктів і передбачав припинення вогню та відведення військ. Водночас, як зазначає Л. Чантурідзе, формулювання документа містили низку положень, що допускали різне трактування, зокрема щодо механізмів забезпечення безпеки у зоні конфлікту (Tchantouridze, Л. 2022). Це дало росії можливість зберегти військову присутність під приводом реалізації додаткових заходів безпеки, що у практичному вимірі вплинуло на фіксацію нової лінії контролю. Крім того, за висновками незалежної міжнародної комісії ЄС, відсутність чітко визначених механізмів контролю за виконанням угоди обмежила ефективність її імплементації та сприяла асиметричному тлумаченню сторонами її положень (Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia. 2009).

Важливим аспектом міжнародної реакції стала відсутність узгодженої санкційної політики. Попри наявність окремих ініціатив щодо обмежувальних заходів, провідні держави Європи не продемонстрували готовності до їх системного впровадження. Як підкреслює низка дослідників, фактор енергетичної залежності відіграв істотну роль у формуванні обережної позиції ЄС, що обмежувало можливості для жорсткого політичного реагування (Khoma, N. & Khimiak, O. 2023). Як наслідок після завершення активної фази бойових дій діалог, зокрема у форматі Ради росія – НАТО, було відновлено. Подібну оцінку дає і Р. Саква, який зазначає, що реакція Заходу відображала прагнення уникнути довготривалої конфронтації навіть ціною фактичного прийняття нових реалій безпеки у регіоні (Sakwa, R. 2011).

Подальший розвиток відносин між США та росією засвідчив прагнення до нормалізації, що знайшло відображення в ініціативі «перезавантаження», проголошеній адміністрацією Б. Обама у 2009 році. За оцінкою Дж. Манкоффа, ця політика базувалася на спробі відокремити питання глобальної співпраці від регіональних конфліктів, що давало можливість підтримувати взаємодію у сферах спільного інтересу (Mankoff, J. 2011). Водночас така стратегія не передбачала відновлення територіальної цілісності Грузії як передумови нормалізації відносин, що фактично

означало прийняття сформованого після війни статус-кво.

У ширшому безпековому контексті міжнародна реакція 2008–2009 рр. не супроводжувалася створенням нових інституційних або військово-політичних механізмів, спрямованих на запобігання подібним кризам у майбутньому. Як зазначає Р. Аллісон, відсутність комплексних механізмів стримування зумовила виникнення умов, за яких результати воєнної кампанії були закріплені без суттєвого зовнішнього тиску (Allison, R. 2008). Це, у свою чергу, вплинуло на подальшу трансформацію регіонального безпекового середовища. Подальші дослідження також вказують, що слабкість інституційної відповіді Заходу у 2008 р. стала важливим фактором переоцінки ризиків застосування сили у пострадянському просторі (Asmus, R. 2010).

Таким чином, міжнародна реакція на російсько-грузинський конфлікт 2008 року відіграла важливу роль у процесі закріплення його результатів. Пріоритетність швидкого припинення бойових дій, обмежений характер політичного та економічного тиску, а також відсутність довгострокових безпекових рішень сприяли формуванню умов, за яких новий баланс сил у регіоні набув відносно стабільного характеру. Це дає змогу розглядати зовнішньополітичний вимір конфлікту як один із чинників, що вплинули на його стратегічні наслідки та подальший розвиток регіональної безпекової ситуації (Tchantouridze, L. 2022; Allison, R. 2008; Mankoff, J. 2011; Asmus, R. 2010; Sakwa, R. 2011).

Політика умиротворення та сформований у її межах стратегічний вакуум стримування мали довготривалі наслідки для трансформації системи міжнародних відносин. Воєнно-стратегічним результатом протистояння 2008 року стало не лише встановлення фактичного контролю над частинами території Грузії, а й офіційне російське визнання незалежності Абхазії та Південної Осетії. Цей крок позначив перехід до практики одностороннього перегляду кордонів у європейському безпековому просторі та створив геополітичний прецедент, що виходить за межі регіонального контексту.

Подальша інституціоналізація російської військової присутності у цих регіонах, включно з розміщенням постійних військових баз і розвитком інфраструктури, сприяла формуванню стійкої моделі асиметричного контролю. Така модель обмежувала можливості Тбілісі щодо відновлення територіальної цілісності та водночас змінила

баланс сил у Південному Кавказі, закріпивши домінуючу роль Москви як ключового безпекового актора (Bescotti, E., *et al.* 2022).

Як зазначає Л. Чантурідзе, наслідки подій 2008 року зумовили появу моделі «гібридної інкорпорації», у межах якої результати збройного втручання закріплюються через поєднання військової присутності, правових механізмів і політичної інтеграції. Відсутність ефективної міжнародної реакції створила умови для легітимації таких практик у подальшій російській зовнішній політиці (Tchantouridze, L. 2022).

У цьому контексті події у Грузії низка дослідників розглядає як приклад апробації комплексного підходу до ведення сучасних війн. За оцінкою М. Галеотті, війна 2008 року продемонструвала ефективність синергії військових дій із інформаційними, кібернетичними та політичними інструментами впливу, що надалі стало характерною рисою російської стратегії (Galeotti, M. 2014).

Як підкреслює Р. Аллісон, відсутність дієвих механізмів стримування після 2008 року сприяла ерозії базових принципів, закладених у постбіплярному міжнародному порядку, зокрема принципу територіальної цілісності держав (Allison, R. 2008). У цьому сенсі воєнні дії у Грузії можна розглядати як один із факторів, що детермінували подальші трансформації безпекового середовища у Східній Європі.

Крім того, як зазначає Л. Фрідман, історичний досвід 2008 року засвідчив, що держави із ревізіоністськими зовнішньополітичними орієнтаціями можуть бути готовими до прийняття обмежених економічних витрат заради досягнення стратегічних цілей за умови відсутності критичного зовнішнього тиску (Freedman, L. 2013). Це підкреслює значення комплексних інструментів впливу, включно з економічними та військово-політичними засобами стримування.

Загалом аналіз подій 2008 року демонструє, що реактивні підходи до врегулювання криз, орієнтовані переважно на короткострокову деескалацію, не забезпечують довготривалої стабільності. Натомість ефективна стратегія безпеки потребує поєднання превентивних заходів, інституційної координації та чітко визначених механізмів стримування. У цьому контексті російсько-грузинський конфлікт залишається важливим об'єктом дослідження сучасних воєнно-політичних процесів і трансформації міжнародної безпеки (Allison, R. 2008; Tchantouridze, L. 2022).

Висновки. Російсько-грузинська війна 2008 року стала кульмінацією тривалого проце-

су трансформації пострадянських «заморожених конфліктів». Передумови широкомасштабних бойових дій закладалися ще у 1990-х рр. через етнополітичні суперечності, посилені російським асиметричним впливом. У 2000-х рр. Москві вдалося систематизувати свій контроль, поєднуючи трансформований миротворчий мандат із політикою масового надання громадянства, що легітимізувало втручання у внутрішні справи Грузії.

Політичні зміни у Грузії після «Революції троянд» та прагнення до інтеграції у НАТО російська влада використала для підготовки відкритої військової ескалації. Геополітичні прецеденти, зокрема незалежність Косова, і часткова невизначеність позиції Заходу дали можливість кремлю легітимізувати пряме втручання.

Міжнародна реакція, орієнтована на швидке припинення бойових дій і дипломатичне врегу-

лювання, не сприяла зміні статус-кво. Відсутність узгодженої санкційної політики та комплексних механізмів стримування закріпила результати російської операції і сформувала передумови для подальшої гібридної інкорпорації сепаратистських регіонів.

Досвід 2008 року демонструє ефективність комплексного поєднання військових, правових та політичних інструментів у сучасних війнах, а також важливість превентивних і системних заходів міжнародного стримування для забезпечення довготривалої безпеки. Аналогічні прояви політики умиротворення та гібридної інкорпорації спостерігалися у 2014 і 2022 рр. в Україні, а потенційне повторення таких стратегій у інших територіально-нестабільних регіонах створює ризик нових «заморожених» конфліктів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

- Allison, R. (2008). Russia resurgent? Moscow's campaign to 'coerce Georgia to peace'. *International Affairs*. № 84 (6), p. 1145–1171. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2346.2008.00762.x>
- Asmus, R. D. (2010). *A Little War That Shook the World: Georgia, Russia, and the Future of the West*. New York : Palgrave Macmillan, 272 p.
- Bescotti, E., Burkhardt, F., Rabinovych, M., & Wittke, C. (2022). Passportization: Russia's "humanitarian" tool for foreign policy, extra-territorial governance, and military intervention. URL: <https://tinyurl.com/46hewacx> [дата зверн.: 30.03.2026].
- Cornell, S. E., Popjanevski, J. & Nilsson, N. (2008). Russia's War in Georgia: Causes and Implications for Georgia and the World. URL: <https://tinyurl.com/yphd998c> [дата зверн.: 30.03.2026].
- Freedman, L. (2013). Strategy: A History. URL: <https://tinyurl.com/3uzujkp3> [дата зверн.: 31.03.2026].
- Galeotti, M. (2014). The 'Gerasimov Doctrine' and Russian Non-Linear War. URL: <https://tinyurl.com/5cym9da9> [дата зверн.: 30.03.2026].
- Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia. (2009). URL: <https://tinyurl.com/539xtuuv> [дата зверн.: 31.03.2026].
- Khoma, N. & Khimiak, O. (2023). Geopolitical Factor in the Transformation of EU Energy Policy (2022–2023). *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. № 3 (17), с. 381–396. <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-10.29038/2524-2679-2023-03-6-25>
- Mankoff, J. (2011). Russian Foreign Policy: The Return of Great Power Politics. URL: <https://tinyurl.com/2hufxfmt> [дата зверн.: 30.03.2026].
- Stent, A. (2014). The limits of partnership: U.S.–Russian relations in the twenty-first century. Princeton : Princeton University Press, 355 p.
- Sakwa, R. (2011). The Clash of Regionalisms and Caucasian Conflicts. *Europe-Asia Studies*. № 63 (3), p. 467–491.
- Tchantouridze, L. (2022). The Aftermath of the 2008 Russo-Georgian War: Appeasement of Russia and the War in Ukraine. *Journal of Peace and War Studies*. URL: <https://tinyurl.com/bde59447> [дата зверн.: 30.03.2026].
- Гетьманчук, А., Літра, Л., Тугуй, Е. & Чуря, К. (2014). Реформа миротворчої місії у Придністров'ї: передумова для врегулювання конфлікту URL: <https://tinyurl.com/wfzh9us8> [дата зверн.: 30.03.2026].
- Такаландзе, Л. & Руденко, О. (2020). Втручання росії у внутрішні конфлікти Грузії. *Геополітика України: історія і сучасність*. Вип. 1 (24), с. 103–108. [https://doi.org/10.24144/2078-1431.2020.1\(24\).103-108](https://doi.org/10.24144/2078-1431.2020.1(24).103-108)

REFERENCES

- Allison, R. (2008). Russia resurgent? Moscow's campaign to 'coerce Georgia to peace'. *International Affairs*. № 84 (6), p. 1145–1171. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2346.2008.00762.x> [in English].
- Asmus, R. D. (2010). *A Little War That Shook the World: Georgia, Russia, and the Future of the West*. New York : Palgrave Macmillan, 272 p. [in English].
- Bescotti, E., Burkhardt, F., Rabinovych, M., & Wittke, C. (2022). Passportization: Russia's "humanitarian" tool for foreign policy, extra-territorial governance, and military intervention. URL: <https://tinyurl.com/46hewacx> [Accessed: 31.03.2026]. [in English].
- Cornell, S. E., Popjanevski, J. & Nilsson, N. (2008). Russia's War in Georgia: Causes and Implications for Georgia and the World. URL: <https://tinyurl.com/yphd998c> [Accessed: 30.03.2026]. [in English].
- Freedman, L. (2013). Strategy: A History. URL: <https://tinyurl.com/3uzujkp3> [Accessed: 31.03.2026]. [in English].
- Galeotti, M. (2014). The 'Gerasimov Doctrine' and Russian Non-Linear War. URL: <https://tinyurl.com/5cym9da9> [Accessed: 30.03.2026]. [in English].
- Independent International Fact-Finding Mission on the Conflict in Georgia. (2009). URL: <https://tinyurl.com/539xtuuv> [Accessed: 31.03.2026]. [in English].
- Khoma, N. & Khimiak, O. (2023). Geopolitical Factor in the Transformation of EU Energy Policy (2022–2023). *Mizhnarodni vidnosyny, suspilni komunikatsii ta rehionalni studii*. № 3 (17), s. 381–396. <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-10.29038/2524-2679-2023-03-6-25> [in English].
- Mankoff, J. (2011). Russian Foreign Policy: The Return of Great Power Politics. URL: <https://tinyurl.com/2hufxfmt> [Accessed: 30.03.2026]. [in English].
- Stent, A. (2014). The limits of partnership: U.S.–Russian relations in the twenty-first century. Princeton : Princeton University Press, 355 p. [in English].
- Sakwa, R. (2011). The Clash of Regionalisms and Caucasian Conflicts. *Europe-Asia Studies*. № 63 (3), p. 467–491. [in English].
- Tchantouridze, L. (2022). The Aftermath of the 2008 Russo-Georgian War: Appeasement of Russia and the War in Ukraine. *Journal of Peace and War Studies*. URL: <https://tinyurl.com/bde59447> [Accessed: 30.03.2026]. [in English].
- Hetmanchuk, A., Litra, L., Tuhui, E. & Churia, K. (2014). Reforma myrotvorchoi misii u Prydnistrovi: peredumova dlia vrehuliuvannia konfliktu. URL: <https://tinyurl.com/wfzh9us8> [Accessed: 30.03.2026]. [in Ukrainian].
- Takalandze, L. & Rudenko, O. (2020). Vtruchannia rosii u vnutrishni konflikty Hruzii. *Heopolityka Ukrainy: istoriia i suchasnist*. Vyp. 1 (24), s. 103–108. [https://doi.org/10.24144/2078-1431.2020.1\(24\).103-108](https://doi.org/10.24144/2078-1431.2020.1(24).103-108) [in Ukrainian].

Oleksandr AULIN

PhD in Philosophy

*Kruty Heroes Military Institute of Telecommunications
and Information Technology (Kyiv, Ukraine)*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7304-7182>

**THE POLICY OF APPEASEMENT AND ITS CONSEQUENCES:
THE MILITARY-HISTORICAL DIMENSION
OF THE 2008 RUSSO-GEORGIAN CONFLICT**

This article examines the 2008 Russo-Georgian conflict through the prism of appeasement policy and strategic control. It analyses the genesis and structural preconditions of the war, in particular the ethno-political tensions in Abkhazia and South Ossetia, which evolved into a "frozen" stage in the late 1980s and early 1990s. The study considers the role of peacekeeping mandates and mechanisms of international mediation, as well as the policy of mass naturalisation of Russian citizenship, which legitimised interference in Georgia's internal affairs. It also analyses the impact of geopolitical changes following the 2003 Rose Revolution, including Georgia's aspiration toward Euro-Atlantic integration, and the implications of the 2008 NATO Bucharest Summit.

The research methodology is based on historical-comparative analysis, a systems approach to conflict studies, and an assessment of international response and legal regulation, which makes it possible to trace the interaction of military, political, and legal instruments in the development of the conflict. The article demonstrates that the absence of effective deterrence mechanisms, the limited sanctions policy of international institutions, and the comprehensive strategy of Russian intervention contributed to the consolidation of control over separatist regions and the emergence of a practice of “hybrid incorporation.” The consequences of the conflict for regional security and the European system of international relations are also highlighted, emphasizing that the outcomes of the 2008 military campaign constituted a strategic precedent for the subsequent transformation of the security environment in the post-Soviet space. The conclusions of the study underline the importance of preventive measures, institutional coordination, and comprehensive deterrence mechanisms for ensuring long-term stability, and point to the necessity of combining military-political, legal, and diplomatic instruments in contemporary security strategies.

Keywords: *Russo-Georgian conflict 2008, frozen conflicts, appeasement policy, hybrid incorporation, Euro-Atlantic integration.*

Стаття надійшла 25.01.2026

Стаття прийнята до друку 01.04.2026